

EGY ERKÖLCSÖS ADÓNEM – A „ZAKAT”

„ZAKAH” – A VIRTUOUS TAX

DR. PHD FALUS ORSOLYA nemzetközi rektorhelyettes

Tomori Pál Főiskola

Abstract

This research aimed to study the rates and different types of „zakah” as a special Islamic tax related to religion, and also the time of its occurrence during the history of Islam. It also identifies the alternation of rates and conditions of zakah according to the time period in Islam which is divided into the era of Prophet Mohammed’s companions, the era of Followers (Tabieen), and the era of Tabi-id Tabieen. It studies the reasons of the different rates concerning the conditions instipulating zakah in the multifarious assets and incomes muslims acquire during a year for example salary zakah, expertise wage zakah, partnership zakah, and so on. Another part of this research is the study of the different viewpoints of a law-oriented approach that exhibits the advantages and human aspects of zakah as a virtuous tax.

1. A zakat, mint az Iszlám öt alappillérenek egyike

1.1. Az Iszlám öt alappillére

A sokszínű iszlám civilizációnak¹ és gyökerének, az iszlám vallásnak, a gazdasághoz, vagyonhoz fűződő viszonya ambivalens. „A világon minden Istené, aki kiosztja tulajdonát szolgálói között, és rájuk bízta azt, vagyis minden vagyon Allahé”. Ebből következik, hogy mindazok, akik kamatot szednek, „háborúban állnak Istennel és Mohameddel”.² Az iszlám jogelvek alapján ugyanis a pénz egyszerűen egy eszköz, amivel a dolgok értékét mérjük, de önmagában állva nincs értéke.³

Míg azonban egyrészt minden Allahé, másrészt az ember gazdasági önállósága mégis kiemelkedő fontossággal bír. Az igazhitű muszlimnak tehát gazdaságilag önfenntartónak kell lennie. A tisztességes munkával megkeresett vagyont védik a törvények, mindenkinek meg kell kapnia azt, ami munkája alapján neki jár. Aki ugyanakkor valami okból nem képes az önfenntartásra, az a jómódúaktól zakatot, a szegények számára fizetendő adót várhat el.⁴

A zakat az iszlám vallás öt pillérének egyike. Az első pillér a Hitvallás („Al-Shahada”), amely az iszlám vallásgyakorlatának egyik legfontosabb tétele. Az iszlám hit felvételekor az új muszlim elmondja a sahadát, amely így szól: „Ashadu anna lá iláha illá-lláh, va ashadu anna Muhammada raszulu lláhi.” (Tanúsítom, hogy nincs más isten Allahon kívül, és tanúsítom, hogy Mohamed Isten küldötte.) Ezt a hitvallást a muszlimok minden ima alatt elmondják. A második alappillér az ima („Salat”), amely vallásgyakorlatuk szerint naponta öt alkalommal kötelező. Az adakozás („Zakah”, zakat), mint a rászoruló iszlám hitűeknek évente egy alkalommal nyújtott kötelező adomány, a harmadik alaptétel. Léteznek azonban emellett egyéb, nem kötelező donációk is, mint például a jótékonykodás („Sodakah”), amelyből a nem muszlim hitűek is részesülhetnek, valamint az iszlám alapítvány („Wakaf”).⁵ A negyedik alaptétel a böjt („Sawm”), amely a böjti hónap alatt, a ramadánban, hajnalhasadástól napnyugtáig kötelező. Ebben az időszakban a hívőnek sem

ételt, sem italt nem szabad magához vennie, nem is dohányozhat, sőt, a hitükhöz szigorúan ragaszkodó muszlimok még a nyálukat sem nyelik le. Az ötödik tétel a mekkai zarándoklat („Hajj”), amelyet minden igazhitű muszlim köteles élete során legalább egyszer elvégezni. A zarándoklat időponthoz kötött, kizárólag az iszlám naptár Dzú l-Hiddza hónapjának – a muszlim holdnaptár 12. hónapjának – 8. és 10. napja között törtéhet.⁶

1.2. A zakat jelentése és céljai

Az Iszlám vallás egyik törekvése annak megakadályozása, hogy az embereknek koldulniuk kelljen a szegénységük miatt. „Az ember életének fenntartására munkával keresi meg a szükséges anyagi alapot, és nem csak kötelesség, hanem egy nagyszerű erény is ugyanakkor. Egy munkaképes személy bünt követ el, ha valaki mástól függ anyagilag, ez egy szociális megbélyegzés és hálátlanság az emberiség iránt.”⁷ Az Iszlám tehát nem tiltja meg, hogy a nincstelenek segítséget kérjenek a gazdagoktól, de arra bátorítja őket, hogy inkább tartsák el saját magukat. Akik szokásukká teszik a koldulást, azokat a Korán így jellemzi: „Akadnak közöttük olyanok, akik megrágalmaznak téged az adomány miatt. Ha kapnak belőle, akkor elégedettek, ha azonban nem, akkor haragszanak.” (Korán, 9:58) Az iszlám jótékonyosság nem az ilyen koldusok támogatását célozza meg.

Az eredeti „zakah” szó a „za”, a „ka” és a „ya” szótövekből ered, jelentése: „tisztának lenni, növekedni, gyarapodni”. Az arab nyelvben az „al zakah” kifejezés jelentése az önkéntes adományozást is magában foglalja.⁸ A Korán több helyen is említi, mindenhol más-más, azonban egységesen pozitív jelentéstartalommal:

„Tartsátok meg az imádkozást, adjátok meg az alamizsnát, és engedelmességetek a Küldöttnek, talán könyörületre leltek!” (Korán 24: 56)

„Ó ti hívők! Adakozzatok azokból a jó dolgokból, amiket szereztetek, és abból, amit sarjasztottunk nektek a földből! S ne a rosszat szánjátok arra, hogy eladakozzatok, miközben ti magatok sem vennétek el, csak úgy, ha behunyjátok a szemeteket. S tudjátok meg, hogy Allah Gazdag és dicséretre méltó. A sátán a szegénységet igéri nektek, és az erkölcsatlenségre szólít fel titeket. Ám Allah Tőle származó megbocsátást és kegyet ígér nektek. És Allah Bőségesen Adományozó, Mindentudó” (Korán 2: 267-268)

„Bizony, a hívők boldogulnak, akik az imádkozásukban áhítatosak, és akik elfordulnak a fecsegéstől, és akik megadják az alamizsnát” (Korán 23: 1-4)

A Korán elején, a 2. szűraban is olvashatunk az adakozásról, mint az istenfélők egyik fő jellemvonásáról: „Allah, a Könyörületes és Irgalmas nevében. Alif-lám-mím. Ez az Írás [a Korán], melyhez nem fér kétség, útmutatás az istenfélőknek, akik hisznek a rejtett dolgokban, megtartják az imádkozást, és adakoznak abból, amivel elláttuk őket” (Korán 2: 1-3)

Az igazhitű muszlim egyedül Allah megalégedéséért adakozik, és teljes bizonyossága van afelől, hogy adakozásáért Isten megáldja már az evilágon is: „És amire kamat gyanánt szert tettek, hogy gyarapodjon (számotokra) az emberek vagyonában, az nem gyarapodik Allahnál, ám ami alamizsnát adtatok, amellyel Allah arcát óhajtjátok, hát ők azok, akik a többszörösét érik el”. (Korán 30: 39)

„És az könyörületem átfog minden dolgot, s azoknak fogom megírni, akik istenfélők és megadják az alamizsnát, és akik hisznek ajáinkban” (Korán 7: 156)

A muszlim ember meg van győződve arról, hogy amit Allah útján költ el a földi lét során, annak a többszörösét fogja viszontlátni a túlvilágon: „Azok, akik javaikat Allah Útján költik el, olyanok, mint egy gabonaszem [ültetői], amely hét kalászt hozott, s minden egyes kalászból száz mag van. S Allah [ezt] megtöbbszörözi annak, akinek akarja. És Allah Bőségesen Adományozó, Mindentudó” (Korán 2: 261)

„Ha nyilvánossá teszitek az adományokat, az dicséretes dolog. Ám ha titokban tartjátok, és a szegényeknek adjátok, akkor az jobb nektek. És (ez) jóvátész valamennyit a rossztektekből. És Allah jól ismeri mindazt, amit tesztek [...] És bármi jót adakoztok, az magatok hasznára válik, és [a hívők] nem adakoznak, csak úgy, hogy Allah orcáját (megelégedését) keresik általa. És ami jót adakoztok, teljes mértékben visszakapjátok, és nem szenvedtek igazságtalanságot. (Korán 2: 271-272)

Allah túlvilági büntetéssel fenyegeti azokat, akik nem adják meg a szegényeknek a nekik járó alamizsnát: „És azok, akik felhalmozzák az aranyat és az ezüstöt, és nem költik el Allah útján, azoknak adj örömhírt fájdalmas gyötrelemlről. Azon a napon, amikor felhevítetnek (a felhalmozott kincsek) a Gyeheenna tűzében, és homlokukat, oldalukat és hátukat bélyegzik meg azokkal [az lesz mondva nekik:] Ezt halmoztátok fel magatoknak, ízleljétek hát meg azt mit felhalmoztatok” (Korán 9: 34)

A ramadán végén ezért minden igazhitű muszlim kötelessége ennek az adónemnek a megfizetése, mintegy hálaképpen azért is, mert Allah segítségével betarthatták a bűjtöt. Tekinthető egyfajta vezeklésnek is a bűjt alatt tanúsított esetleges nem megfelelő magatartásért, voltaképpen azonban a szegények és rászorulóknak megsegítése a valódi célja.⁹ A zakat tehát az iszlám vallásgyakorlat egyik kötelező formája, más vallásban ez az adónem nem található meg.

A zakatot holdévenként egyszer kell fizetni. Mértéke a hívő adófizetéskor meglévő vagyonának 2,5 százaléka. A Korán parancsai hagyományosan leginkább holdévre szólnak. A holdév 355 nap hosszúságú, azonban ma már a legtöbb muszlim országban is a napévet veszik alapul, amely 365 nap. Amennyiben a fennmaradó 10 napot is figyelembe vesszük a zakat számításánál, egy napévre körülbelül 2,6 százalék az eredmény. A zakat nem tekinthető egyházi adónak, mivel nem szükséges – bár tradicionális iszlám országokban szokássá vált – mecseteken keresztül beszélni és kiosztani. Fontos körülmény továbbá, hogy nem fordítható a mecsetek fenntartására, esetleges személyzetének munkabérére. Ebben az adományban kizárólag a muszlim közösség szegényei részesülhetnek.

Több elmélet is köthető a zakat céljának értelmezéséhez, melyek szerint például:

1. A zakat fizetésének kötelezettsége segít megtisztítani az imádkozó elméjét és eltéríti a gondolatait az önzéstől.
2. A zakat fizetése létrehozza a szeretet szellemét és a muszlim hitűek egységét.
3. Azok, akik megfizetik a zakatot, követik az Úr parancsát.
4. A zakat megfizetése a kölcsönös segítségből erős közösséget kovácsol.¹⁰

A zakat tehát valójában a szociális problémák megoldásának egyik – vallási alapokon nyugvó – formája.

2. A zakat kialakulásának története és fajtái

Mohamed Próféta idejében még egységesen a szodaka (Sodakah) kifejezés volt használatban az önkéntes adakozás megjelölésére. A későbbiekben a zakat vette át az adományozások közül azon donációknak a jelentését, amelyeket kifejezetten vallásos céllal adományoztak a hívők bizonyos feltételek mellett, meghatározott személyek részére.

A zakat két fő típusa ismeretes: 1. a „Zakat al-Fitr”, amely a Ramadán végén a bűjt megtörésére („Fitr”, „Iftar”) utal etimológiailag, lényegében azonban az élelmiszer-adományt jelenti, valamint 2. a „Zakat al-Mal”, a vagyoni adományozás. Az Iszlám története során a „Zakah Fitr” kialakulását megelőzően az élelmiszer adományozás megnevezése

„Fardu” volt, amely azt jelenti: „megkövetelt”. A kifejezetten vagyoni adományozás később került csak bevezetésre. A zakat mindkét formája a Korán előírásain alapszik. A Korán azonban eredetileg nem különbözteti meg a vagyoni jellegű adományozások alapjául szolgáló vagyontárgyakat. A kategóriák később Mohamed Próféta és követői gyakorlatában alakultak ki és a hadiszokban¹¹ kerültek elsőként rögzítésre.¹² Az iszlám tudósai az évszázadok során 9 kategóriába sorolták a zakatot:

1. Az olyan élelmiszeradomány, amelyet az adott ország alapvető élelmiszereiben szolgáltatnak (mint a rizs, gabona liszt, árpa, datolya, mazsola stb.);
2. Élőállat után fizetendő zakat (mint szarvasmarha, birka, kecske, teve);
3. Arany- és ezüst után fizetendő zakat;
4. Kereskedelmi forgalomból származó vagyontárgyak után fizetendő zakat;
5. Az egyéb – nem alapvető élelmiszernek minősülő – mezőgazdasági termények után fizetendő zakat (rizs, gabona, árpa, mazsola, datolya);
6. Méz- és állati termékek után fizetendő zakat;
7. Ásványi anyagok és tengerből származó vagyontárgyak után fizetendő zakat;
8. Pénzügyi befektetésekből származó nyereség után fizetendő zakat;
9. Bevétel (bér, fizetés, díjak) után fizetendő zakat.¹³

Zakatra vonatkozó konkrét szabályokat nem találunk a Próféta mekkai tartózkodása alatti időszakból a Koránban. Az adakozásra ugyan felszólítja az igazhitűeket, azonban nem ír elő sem kötelező mennyiséget, sem előírt százalékot az adomány alapjául szolgáló vagyonra vonatkozóan. A „hidzsra”¹⁴ utáni időszakban azonban a Korán kiegészült a zakatra vonatkozó pontosabb szabályozással.¹⁵

A Próféta követőinek idejében (Tabieen), majd az utánuk következő generáció során (Tabi-id Tabieen) az egyes vagyontárgyakra vonatkozó zakat-típusokra vonatkozó konkrét százalékos meghatározás is kialakult. A követők (Tabieen) például előírták, hogy legalább 120 szarvasmarha vagy teve birtoklása esetén köteles a hívő élőállat után fizetendő zakatot adományozni, míg később az ő követőik (Tabi-id Tabieen) kidolgozták az arany, ezüst után fizetendő zakat számításának szabályait is.

Ennek során alakult ki a „nisab”, a mérték, mely szerint a vagyontárgyak után fizetendő zakat abban az esetben fizetendő, ha a hívő rendelkezik ezekből akkora értékkel, amennyit 85 gramm arany,¹⁶ vagy 595 gramm ezüst ér. Ebben az esetben az érték 2,5%-ának megfelelő összeget köteles adományozni a megfelelő rászoruló részére.¹⁷

A pénzvagyon után fizetendő zakat még nem jelent meg a Próféta idejében, míg az ásványi anyagok után fizetendőt Imam Ahmad, Ishak, Imam Malik és Imam Shafi iszlám jogtudósok dolgozták ki, és ugyanúgy 2,5%-ban határozták meg a mértékét, mint az arany és ezüst után fizetendő zakatnak. Imam Abu Hanifah, Abu Ubaid, Zaid bin Ali, Al Bakir és Al Sadiq azonban ennél szigorúbb, 20%-os adományozási kötelezettséget találtak volna elfogadhatónak.¹⁸

2.1. A zakat kiszámítása és megfizetése

A Zakat al-Fitr, az élelmiszer-adomány mértéke az egy „sa” mennyiségű étel. Egy „sa” megközelítőleg 2,6 és 3,0 kg közötti súlymérték. Ez minden élelmiszer esetében igaz, kivéve a gabonát és a mazsolát. Erre a két élelmiszer fajtára Shafi és Imam Malik ugyan szintén egy „sa”-t határoznak meg, azonban Imam Abu Hanifah szerint ezekből elegendő fél „sa” adományozása.¹⁹ Ezen két vélemény ütköztetése kapcsán al-Qaradawi a következő álláspontra jutott: a gabona nem volt átlagosan fogyasztott élelmiszer a Próféta idejé-

ben, ezért nem is vonatkoztathatta volna rá az egy „sa”-t, mint a többi, közönséges étel-
szerre. Fontosnak tartotta megjegyezni azt is, hogy ezeknek az étel-
szer típusoknak az értéke is különbözik, hiszen egy „sa” gabona többet ér, mint ugyanekkora mennyiségű
közönséges étel-
szer. Említette Pakisztánt is, ahol a gabona értéke kisebb, mint a dato-
lyáé, valamint azt is, hogy manapság a mazsola értéke a datolyáénak és a gabonáénak a
többszöröse. Szerinte éppen ezért ezekre az értékbeli különbségek okozta problémákra a
leghatékonyabb megoldás az, ha egységesen a „sa”-t tekintjük kiindulási alapnak. Állás-
pontja szerint ugyanis a Próféta azért határozta meg a „sa”-t, mint mértéket, mert kifeje-
zetten nem kívánta pénzben meghatározni az étel-
szerben nyújtott zakat mértékét. Egy-
részt azért, mert a pénz használata még abban az időben is ritkaságnak számított az ara-
bok, ezen belül is elsősorban a beduinok között. Második oka pedig az lehetett, hogy a
pénz értéke időről időre változik, ezért – amennyiben az étel-
szeradomány értékét ehhez
kötötte volna – az adomány értéke nem lett volna kiszámítható, stabil. Ezért határozhatott
úgy a Próféta, hogy olyan mértékegységet választ az étel-
szer adomány alapjául, amely
egy család egy teljes napi étel-
szer szükségletét elégíti ki: ez a „sa”.²⁰

Az iszlám megengedi azt is, hogy a hívők a „sa” értékét pénzben fizessék meg, annak elle-
nére, hogy az előbb említett al-Qaradawi úgy véli, hogy a pénzben történő kiváltás ellentétes a
Próféta szunnáival.²¹ A legtöbb esetben azonban a pénzadomány hasznosabbnak bizonyul a
rászorulóknak számára, mint az étel-
szer, és azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy végső
soron a zakat célja is a lehető legnagyobb mértékű segítség nyújtása. Ezért al-Qaradawi is
megengedhetőnek tartja a Zakah al-Fitr pénzben történő adományozását olyan esetekben,
amikor ilyen módon hatékonyabb segítséget nyújtanak vele a rászorulóknak részére.²²

Ami pedig a Zakah al-Malt illeti: az interneten több helyen is megtalálható és egysze-
rűen használható zakat-kalkulátorok segítségével könnyedén kiszámítható az egyes va-
gyontárgyak után fizetendő összeg.²³

4. A zakat, mint jogi kategória, érvényességi kellékei

4.1. Az adományos

A Korán egyértelműen meghatározza, hogy kik jogosultak a zakat elfogadására. Esze-
rint zakat kizárólag muszlim magánszemélyeknek adható. Jótékonyági céllal alapított
civil szervezetek, iskolák, kórházak ezért nem jogosultak rá, ezeket ezért leginkább az
iszlám alapítvány (Wakaf) jogintézménye által támogatják.²⁴

A Korán így határozza meg a zakatot elfogadni jogosultak körét: „(Az adomány) a sze-
gényeké, akiket az erőfeszítés Allah útján visszatart az utazástól, s nem tudnak (munkát
vagy kereskedést keresve) járni a földön. Csak a tudatlan tartja őket gazdagoknak azért,
mert megtartóztatják magukat (a koldulástól). Ám megismered őket a jelükről: nem kér-
nek toladó módon az emberektől. És amit javaitokból adakoztok, arról Allahnak tuda-
mása van.” (Korán, 2:273)

A Korán verséből kiderül az is, hogy a hívőnek az adakozás előtt ellenőriznie kell,
hogy akinek a részére juttat, az elfogadhatja-e az adományt. Aki ezt nem teszi meg, és
gondatlanul olyannak adományoz, aki nem jogosult rá, annak a zakatja nem érvényes,
ezért újabb adakozásra köteles. Ha azonban tőle elvárható módon megvizsgálta az adomá-
nyos helyzetét, ám mégis tévedett, a zakat érvényes. Jogi szempontból tehát elmondhatjuk,
hogy valójában nem is az adományos alkalmassága, hanem az adakozó jóhiszemősége a
zakat érvényességének az alapfeltétele. Ez azonban egyáltalán nem meglepő kategória egy
olyan „adónem” esetén, amely egyben egy hit gyakorlásának egyik alapelve is.

4.2. Az adomány

A zakat érvényességének másik követelménye, hogy az adományozni szánt dolog tulajdonjogát véglegesen és visszavonhatatlanul az adományozottra kell átruházni, valamint a dolgot fizikailag a birtokába kell adni, tehát kölcsönügyletről érvényesen zakat esetében szó sem lehet.

4.3. Elsőbbségi szabály

Adományozásra kizárólag abból a vagyonból vagyunk kötelesek, amely a saját létfenntartásunkon felüli felesleg, megtakarítás. A Korán szerint ugyanis először is a saját testünknek van joga felettünk, utána jönnek a családtagjaink és a rokonaink, a vérségi kapcsolat közelsége szerint. Az Iszlám öröklési törvényei ezeket a kötelekeket tekintik alapvető szabálynak. A közelebbi rokoni kapcsolatban állók közül azonban azok élveznek elsőbbséget az adakozás szempontjából, akik a nagyobb szükségben vannak. Ez a szabály az ember alapvető gondolkodásmódjára építő, „természetjogi-jellegű” tétel, amelyet éppen ezért könnyűnek látszik önkéntes jogkövető magatartással elfogadni, betartani. Ha tehát egy idegen és egy rokon ugyanolyan nehéz helyzetben van, előnyben részesítjük a rokont, de ha az idegen van nagyobb szükségben, akkor az idegen kapja a zakatot. A zakat emberbaráti célja tehát végső soron a természetes emberi választásra épülő, azonban mindenkor a lehető legnagyobb segítséget nyújtó adományozás.

5. Köszönetnyilvánítás

Ez a tanulmány az Ağrı İbrahim Çeçen Egyetemen, Törökországban, 2014 tavaszán végzett kutatásom eredménye. Köszönetet nyilvánítok Prof. Dr. Telat Yanik és Prof. Dr. Fahri Bayiroglu rektorhelyettes uraknak, valamint az egyetem Iszlám Tanszékének, akik értékes segítséget nyújtottak a munkámhoz.

Jegyzetek

1. Bertalan, Péter (2007): Nagyhatalmi mozgások a századfordulón – globalizáció, integráció, dezintegráció. In: Acta Oeconomica Kaposvariensis. I. évf. 1–2./2007 Kaposvár, Nagy és Tsa Nyomda. 5. old.
2. Balázs, Judit (2008): Gazdaság-vállalkozás-versenyképesség az iszlám társadalmakban. Budapest–Sopron–Kairó.
3. Bajkó, Attila–Varga József (2011): Az iszlám és a hagyományos bankrendszer összehasonlító elemzése VI. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl, Kaposvár.
4. Varga, József (2011): Az iszlám bankrendszer szerepe a pénzügyi stabilitás helyreállításában V. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl, Kaposvár.
5. The Encyclopaedia of Islam (2002), Vol. IX. Leiden. 59–99. old.
6. Hayecharasah, Fadell et al. (2013): The Timeline of Zakah. In: Procedia – Social and Behavioral Sciences 88/2013. 3. old.
7. Balázs, Judit (2008): i. m.
8. Hayecharasah, Fadell et al. (2013): 3. old.
9. Sabiq, Elsayyed (1994): Fiqh al Sunnah In: Darul Fatah lil’lam Al-Arabi, 11th edition, Cairo. vol. III. 87. old.
10. Hayecharasah, Fadell et al. (2013): 3–4. old.
11. Al-ħadīth, angol nyelven: Hadith: Mohamed próféta életéről, személyéről és tanításairól, illetve az ő követőinek tetteiről és szavairól összegyűjtött elbeszélések gyűjteménye.

12. Jany, János (2006): *Klasszikus iszlám jog, Egy jogi kultúra természetrajza*. Gondolat Kiadó. Budapest.
13. Hayeeharash, Fadell et al. (2013): 6. old.
14. Arab eredetű szó, kivonulást jelent. Az iszlám harmadik, és legnevezetesebb hidzsrája 622-ben következett be, amikor Mohamed Próféta és követői Mekkából Medinába települtek át. Ez egyben az iszlám időszámítás kezdete. Forrás: Simon, Róbert (1987): *A Korán világa*. Helikon Kiadó. Budapest. 449. old.
15. Osman, Ail Akbar (1995): *Mengapa perlu membayar zakat? Apakah kelebihan zakat? Apakah azab jika tidak membayar zakat?* Kuala Lumpur: al-Hidayah Publishers. ID: Hayeeharash Fadell et al: *The Timeline of Zakah*. In: *Procedia – Social and Behavioral Sciences* 88/2013. 6. old.
16. A „baht” egy aranyértékegység, amelyet leginkább Thaiföldön használnak az ékszerészek. 1 „baht” = 15 244 gramm. 5,66 baht arany, ahol 1 baht egyenlő 15 grammal.
17. <http://www.onislam.net/english/ask-the-scholar/acts-of-worship/zakah/zakat-ul-fitr/169779-differences-between-zakat-al-fitr-and-zakat-al-mal.html> – letöltve: 2014. szeptember 13.
18. Hayeeharash, Fadell et al. (2013): *The Timeline of Zakah*. IN: *Procedia – Social and Behavioral Sciences* 88/2013. 7. old.
19. Al-Qaradâwî, Yusuf (2005): *A Comparative Study of Zakah, Regulations and Philosophy in the Light of Qur'an and Sunnah*. Scientific Publishing Centre King Abdulaziz University Jeddah, Kingdom of Saudi Arabia /<http://www.iefpedia.com/english/?p=216> – letöltve: 2014. szeptember 12. 932–933. old.
20. <http://www.webcitation.org/5mYXdXdiE> – letöltve: 2014. július 8.
21. Al- Qaradâwî, Yusuf (2005): 942. old.
22. <http://qaradawi.net/arabic/meetings/shreai-&-hayaa/sh-2000-01-02.htm>-letöltve: 2014. július 10.
23. <http://www.e-zakat.com.my/kalkulator-zakat> – letöltve: 2014. szeptember 12.; <http://www.hidaya.org/zakat-calculator> – letöltve: 2014. július 8.
24. Azha, Latiff et al. (2013): *The Practice and Management of Waqf Education in Malaysia*. In: *Procedia – Social and Behavioral Sciences* 90/2013. 23. old.

Felhasznált irodalom

- Al-Qaradâwî, Yusuf (2005): *A Comparative Study of Zakah, Regulations and Philosophy in the Light of Qur'an and Sunnah*. Scientific Publishing Centre King Abdulaziz University Jeddah, Kingdom of Saudi Arabia.
- Azha, Latiff et al. (2013): *The Practice and Management of Waqf Education in Malaysia*. In: *Procedia – Social and Behavioral Sciences* 90/2013.
- Bajkó, Attila–Varga József (2011): *Az iszlám és a hagyományos bankrendszer összehasonlító elemzése VI. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl*, Kaposvár.
- Balázs, Judit (2008): *Gazdaság-vállalkozás-versenyképesség az iszlám társadalmakban*. Budapest–Sopron–Kairó.
- Bertalan, Péter (2007): *Nagyhatalmi mozgások a századfordulón – globalizáció, integráció, dezintegráció*. In: *Acta Oeconomica Kaposvariensis*. I. évf. 1–2./2007. Kaposvár, Nagy és Tsa Nyomda.
- The Encyclopaedia of Islam* (2002), Vol. IX. Leiden.
- Hayeeharash, Fadell et al. (2013): *The Timeline of Zakah*. In: *Procedia – Social and Behavioral Sciences* 88/2013.
- Jany, János (2006): *Klasszikus iszlám jog, Egy jogi kultúra természetrajza*. Gondolat Kiadó. Budapest.
- Sabiq, Elsayyed (1994): *Fiqh al Sunnah* In: *Darul Fatah lile'lam Al-Arabi*, 11th edition, Cairo. vol. III.
- Simon, Róbert (1987): *A Korán világa*. Helikon Kiadó. Budapest.
- Varga, József (2011): *Az iszlám bankrendszer szerepe a pénzügyi stabilitás helyreállításában V. Régiók a Kárpát-medencén innen és túl*, Kaposvár.